

INGEZONDEN.

EEN MIDDEL TEGEN HIKZIEKTE.

In de mededeelingen in de literatuur over epidemische hikziekte trof het mij, dat bij de behandeling nergens het middel vermeld wordt, waarvan ik bij ervaring weet, dat het zeer gunstig op den hik werkt. Dit middel is hydrochloras pilocarpini. Reeds vroeger (1915) bij onverklaarde gevallen van aanhoudend hikken (epidemische hikziekte?), doch vooral in 1919, toen ik vele gevallen van choleriforme gastro-enteritis zag met voortdurend hikken als meest hinderlijk nablijvend verschijnsel, paste ik dit middel, dat ik indertijd door prof. PEL een „specificum” tegen den hik had hooren noemen, met goed gevolg toe.

Ik gaf 5 mgr. onderhuids; de hik verdween daarna uren lang. Misschien zijn ook geringere giften voldoende. Van suggestie was bij mijn Javaansche patiënten geen sprake; zij wisten niet, waarvoor het middel werd toegediend.

De gelegenheid tot toepassing van het middel bij gevallen van epidemische hikziekte ontbreekt mij, doch ik meen de aandacht er op te moeten vestigen van collegae, die in dergelijke gevallen door de vruchteloosheid van andere behandeling naar een werkzaam middel omzien.

Men zal natuurlijk in de eerste plaats de tegenaanwijzingen (vooral onvoldoende hartswerking) in het oog moeten houden en overigens de (in dit geval onaangename) andere werkingen van het middel (sterk zweeten, speekselvloed) op den koop toe moeten nemen, doch het lijkt mij waarschijnlijk, dat de hevige hickers dit gaarne af en toe er voor over zullen hebben om tijdelijk van het onaangename verschijnsel te worden bevrijd.

Siantar, 12 Maart 1921.

W. J. BAIS.

DE ARTSENCURSUS IN ZEELAND.

Als bewoner van de eilanden Schouwen en Duiveland vrijwel afgesloten van elk wetenschappelijk contact, had ik mij er op verheugd, den artsencursus voor tuberculose te Middelburg te kunnen bijwonen. Er zou mij een rooster toegezonden worden; ik ontving echter niets; alleen las ik in de couranten, dat de cursus in April een aanvang had genomen. Na ingewonnen inlichtingen blijkt mij, dat den artsen op Tholen en Schouwen-Duiveland eenvoudig geen roosters toegezonden zijn. Dit pleit niet voor een goede voorbereiding van den cursus in Zeeland. Ik vermeld dit hier, om in de eerste plaats mijn bijzonderen spijt uit te drukken over dezen gang van zaken, waarvan de collega's op Tholen en Schouwen de dupe zijn geworden, en in de tweede plaats om voor volgende cursussen een herhaling van uitsluiting van een deel der artsen te voorkomen.

Brouwershaven, 14 April 1921.

W. H. ITTMANN.

TONSILLECTOMIE.

Prof. BURGER houde mij ten goede, dat ik nog niet overtuigd ben van de noodzakelijkheid van narcose *als regel* bij tonsillectomie bij kinderen. Ik heb nu weliswaar zoo weinig gevallen gezien (ongeveer 12), dat dit aantal bijna in het niet verzinkt bij de 300 gevallen door prof. BURGER *verricht*; maar daaronder bevinden zich dan toch 5 kinderen, die zich kalm en rustig hebben laten helpen. Voor deze kinderen zou de narcose volmaakt overbodig zijn geweest. Na het schrijven van mijn vorig stukje zag ik een kindje van vier jaar, dat van te voren reeds angstig was bij het in de keel brengen van een lepel en dat zich niettemin rustig heeft laten helpen bij de tonsillectomie. Ook al weer buiten narcose.

Mijn tweede bezwaar is door prof. BURGER misverstaan. Om de woorden van hem

zelf te gebruiken : „Dit moet liggen aan mindere helderheid van mijn taal en stijl. Het is dus mijn plicht het door mij gezegde te verduidelijken” 1).

Dat prof. BURGER niet heeft gewezen op de gevaren van infectie en bloeding heb ik toch nergens beweerd. Maar ik hoor telkens zoowel van huisartsen als van keelartsen, dat zij de tonsillectomie zoo gevaarlijk vinden, dat het bloedingsgevaar bij tonsillectomie zoo groot is, dat zij daarom deze operatie slechts in het uiterste geval aangewezen achten; en van hen, die de tonsillectomie hebben zien doen en in narcose en onder plaatselijke gevoelloosheid, dat zij zonder eenigen twijfel aan de laatste methode de voorkeur gaven. Dat er onder deze collegae niet zijn, die uit hun tent gelokt werden door het opstel van prof. BURGER, was de tweede aanleiding tot het schrijven van mijn vorig stukje. Intusschen verneem ik, dat mede naar aanleiding van dat stukje wel bezwaren te berde gebracht zullen worden in het *Tijdschrift*. Als dat zoo is, is iets van hetgeen ik wenschte bereikt.

Ik zag ook tonsillectomie uitvoeren bij een *volwassene*, die na de anaesthesie nog zoodanige reflexen hield, dat de operatie zeker zoo lastig was als bij een der kinderen, die ik zag opereeren. Er zijn patiënten, die een zoodanige idiosyncrasie voor adrenaline hebben, dat men alleen daarom de plaatselijke gevoelloosmaking achterwege zal laten. Wilde men dus de narcose bewaren voor deze patiënten, *volwassenen of kinderen*, ieder zou er vrede mee kunnen hebben. Maar dat de narcose *als regel* bij kinderen beneden het veertiende jaar zou moeten plaats vinden, zou ik slechts op het groote gezag, dat prof BURGER heeft, kunnen aannemen, wanneer ik mij niet ervan had kunnen overtuigen, dat de narcose heel dikwijls overbodig is.

Amsterdam, 17 April 1921.

A. KROVELD JR.

BRIEFWISSELING.

BUITENVERBLIJF VOOR ONBEMIDDELD COLLEGA

Dr. K. TH. HAVERKORN VAN RIJSEWIJK te Renkum meldt ons, dat hij voor een onbemiddeld collega met huishouden, kosteloos beschikbaar heeft een huis, gemeubeld en ingericht, te bewonen van 21 Juni tot 11 Juli en gedurende de maanden September en October. Het eenige wat meegebracht behoeft te worden is tafelgoed en tafelzilver. Het huis biedt ruimte voor vijf volwassenen en eenige kinderen. Een badkamer is aanwezig. Er mogen geen *zieken* in vertoeven, d. w. z., als *zieken* daar komen.

Men moet zich beslist houden aan de bepaalde data van vertrek, omdat het huis dan weder aan anderen in gebruik is gegeven.

De eigenaar heeft een reglement opgesteld, waaraan de bewoner zich strikt te houden heeft. De bepalingen daarvan zijn echter geenszins bezwaarlijk, zooals wij door kennismaking er van weten. Verder is de bewoner geheel vrij in doen en laten.

Wij hebben gaarne dit aanbod ter kennis onzer lezers gebracht. Eventueele liefhebbers kunnen zich met collega HAVERKORN VAN RIJSEWIJK in verbinding stellen.

Redactie

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. De bestrijding der geslachtsziekten. — In het Hoogerhuis heeft de wet op de bestrijding der geslachtsziekten tot uitvoerige besprekingen aanleiding gegeven. Zoo werd door den Bisschop van Londen de aanbeveling van preventieve behandeling na blootstelling aan infectie bestreden, behalve om zedelijke redenen ook op grond dat reeds in het leger, met zijn onder tucht staande

1) *Ned. Tijdschr. v. Geneesk.*, 1921, bldz. 1542.